

Lente in Toscane en Umbrië

FIETSREIS
MEI 2001

Bij het vertrek is er alleen maar ongeloof en onwennigheid. Zolang naar uitgekeken, zolang naar getracht, maar als het moment is aangebroken, als ik mijn voet op de treeplank van de bus zet die me naar het zuiden en de lente brengt, gaat er alleen maar leegte door me heen. Het afscheid van Ivonne is vluchtig en overijld, een zoen die lang genoeg aanhoudt om te beseffen hoe het maar niet lukt om dit moment op zijn volle sterkte te beleven. Op de bus, die maar voor de helft vol is, zit ik bij het raam en kijk naar de muisgrijze lucht en de voorbijschietende bomen en struiken langs de autoweg. Ben ik écht op weg? Het dringt niet tot me door. Pas morgen, met de fiets langs de oevers van de Arno, zal het gaandeweg tot me doordringen.

Van Firenze naar Pisa. 95 km.

De volgende ochtend blijkt dat de bus er vaart achter gezet heeft; bovendien hebben de chauffeurs moedwillig de ontbijtstop geschrapt, zodat we in de nog prille ochtend, om kwart over 8, gedropt worden te Firenze bij het Fortezza di Basso, een reusachtig fort nabij de Arno en in de buurt van het centraal station. Snel gaan de inzittenden nu hun eigen kant uit; er is een groepje van 5, de anderen zijn paren, ik ben de enige solist. Na het gebruikelijke gesleutel aan de fiets en het opladen van de bagage gooi ik me in het Florentijnse verkeer. De fiets voelt nog onwennig aan met al die bagage. Wat bangelijk onzeker zit ik het eerste halfuur te zoeken naar het evenwicht, wat in het drukke stedelijk verkeer een wat hachelijke ervaring is.

Na Scandicci, een aan Firenze vastgegroeide voorstad, gaat de landelijke, maar vrij druk bereden weg flink klimmen. Het is de enige heuvel van deze eerste dag. En natuurlijk trap ik meteen op mijn adem; de benen sputteren als een verroeste motor. Ach, ik moet het allemaal weer opnieuw leren. Maar tijdens de daaropvolgende afdaling openen zich meteen de eerste landschappen van de soort waar Toscane beroemd om is, en meteen, door de intensiteit van die zintuiglijke ervaring, lost de onwennigheid op. Even slechts, maar het stelt me gerust: het is geen droom die ik beleef maar werkelijkheid.

Ook de *cappuccini* helpen een beetje. De eerste kop is op elke reis in Italië telkens weer een symbolisch moment, want échte *cappuccino* maken ze alleen hier. Ik bevind me dan op het terras van een bar te Montelupo. Het pleintje is verkeersdol, maar het terras waarop ik neergestreken ben, wordt opgefleurd door een stel oudere, zeer luidruchtige mannen, die druk doende zijn de wereld te verkopen, lijkt het wel.

Landschappelijk heeft de etappe van Firenze naar Pisa in feite niet veel bijzonders te bieden. De route volgt hoofdzakelijk de vallei van de Arno, die dichtbevolkt is en geïndustrialiseerd. De lintbebouwing is eindeloos; allerlei constructies verprutsen het weinige dat er van de open ruimte nog rest. Van de rivier valt amper een glimp te bespeuren. Ook druk verkeer is aan de orde, het geraas houdt geen moment op.

Van Firenze naar Pisa fietsen heeft maar één pluspunt, en dat is dan ook de reden waarom ik het traject als startdag heb opgenomen: het terrein is vlak. Met de winterkou nog in de benen leek het wijs om niet meteen zuidwaarts de Toscaanse heuvels in te duiken. Verder brengt de etappe me naar Pisa, toch een *highlight* van het Italiaanse toerisme, en in de buurt van de zee, wat allerlei lenteachtigs leek te beloven. Te oordelen naar de benenpijn en ademnood op de enige heuvel van de dag lijkt het geen verkeerde optie geweest te zijn.

Maar geen aha-belevenissen op deze eerste dag. Bovendien heeft de natuur, in zijn onvoorspelbare wispelturigheid, besloten om er nog een schep bovenop te doen en alles wat in de atmosfeer naar de lente ruikt danig te verzuren. Het is dus bewolkt en even duifgruis als gisteren in eigen land; hier en daar

drijft een donkergrauwe sluier als enig kleurcontrast. Het is treurig om onder lanen van parasoldenners door te rijden als die niet kunnen doen waar ze voor gemaakt zijn: een frisse klad schaduw werpen op een in het zonlicht zinderende weg.

Na de douche op de camping te Pisa - die natuurlijk *Torre Pendente*, de scheve toren, heet - begint het zachtjes te miezeren. Toch vertrek ik in alle onschuld zonder regenjasje voor een wandeling door de stad: het is lente toch! Mijn argeloze overmoed wordt afgestraft met een stevige en langdurige regenbui. Van onder een lekkende zonneluifel (!) sta ik rillerig te kijken naar de wonderen van het *Campo dei Miracoli*: de kerk, de doopkapel, de toren. Als de bui maar aanhoudt, trek ik enigszins radeloos een restaurant binnen, verleid door het helle neonlicht (dat niets gezelligs heeft, maar lezen en schrijven toelaat). Ik ben er de enige eenzaat tussen verliefderige Franse en Engelse koppeltjes en een groep wielertoeristen.

Misschien is het toch geen toeval dat de eerste dag van een vakantie zo vaak tegenvalt: of het is te heet, of het waait te hard, of de zon laat verstek gaan, of de organisatie laat een steek vallen. Wellicht heeft het te maken met de overspannen verwachtingen die voorheen zijn opgebouwd en waarvan de werkelijkheid zich nu eenmaal weinig aantrekt. Zo vergaat het ook mijn verwachting van een Italiaanse lente; die kan toch niet voor niks *la primavera* heten, dacht ik altijd: de eerste echte. Maar meteen op deze eerste echte dag wordt de Italiaanse lente als wispelturig ontmaskerd. Nee, er zijn steeds minder zekerheden; de wereld is vol verrassingen en lacht om de stereotiepen waar mensen als ik zich zo graag aan vergapen.

Het slechte weer maakt het niet makkelijk om het laatmiddeleeuwse Pisa naar waarde te schatten. Overigens is er met Pisa's bekendheid wel wat merkwaardigs. Het zal je immers overkomen dat je wereldberoemd wordt om een architecturale blunder van de eerste orde: een toren die scheef staat! Die toren is erg mooi overigens, en ook de dom en de doopkapel ernaast zijn juweeltjes van bouwkundige harmonie. Maar die toren, die staat zo scheef dat niemand nog oog heeft voor zijn schoonheid, alleen die scheefheid telt. Als hij gewoon recht stond, zou hij alleen maar een prachtige toren zijn, en dat spreekt veel minder tot de verbeelding dan dat hij scheef is, en elk jaar nog een beetje schever wordt, zodat hij ooit, misschien, wel eens zou kunnen omvallen. Om dat te vermijden, om te vermijden dat de wet van de zwaartekracht Pisa's bouwkundige blunder uit zou wissen, wordt er sinds een aantal jaren hard aan de fundering van de toren gewerkt. Pisa wil zijn miskleun immers eeuwig laten duren.

's Nachts regent het weer, drie keer word ik er wakker van. Afgezien daarvan slaap ik als een os, wat erg onverhoopt is voor een eerste nacht in een tent. Het kan immers altijd nog erger.

Van Pisa naar Livorno. 34km.

's Morgens ligt de camping er doorweekt bij, de lucht is noordzeegrijs. Maar het regent (voorlopig) niet, ik besluit dus op te breken. Met een klein hartje weliswaar, maar alles lijkt beter dan een ganse dag in mijn eentje in de druilregen langs Pisa's attracties te kuieren, of in een Pisaanse bar doelloos om me heen te zitten kijken, of in de tent als een vod te versuffen.

De 'groene' en dus schilderachtige weg naar de badplaats Marina di Pisa loopt langs de Arno. Van de rivier krijg ik evenwel amper een glimp te zien, want de hele oever is privé-eigendom. Van roeiboot- en jachtbezitters tot tuinhuisjesadepten hebben zich van de oevers van de Arno meester gemaakt. De wind waait strak, koel en vochtig uit het westen - het is net of ik thuis op een regenachtige zomerdag een oefenritje maak. En uiteindelijk, het zat er al een tijd aan te komen, te Tirennia, aan zee, na amper 20 km, begint het te regenen. Het wordt meteen een pak frisser, zeg maar: koud.

Net als de oevers van de Arno is ook de kuststrook langs de zee opgedeeld in percelen, die verkocht (of verhuurd) zijn aan restaurants, bars, hotels en kampeerreinen. Publieke stranden zijn ver te zoeken en bovendien zien ze er op dit moment van het jaar vaak verwaarloosd en onaantrekkelijk uit, nu het vuilnis van de winter nog niet is opgeruimd. Ik stel mijn hoop op het kustplaatsje Cécina, een eind verder zuidwaarts, waar volgens mijn reisgids de strandexploitatie minder schaamteloos te werk zou zijn gegaan. Rest nog slechts om er te geraken, want het houdt niet op met regenen, integendeel. Stilaan wordt het zo'n ordinaire Atlantische regendag, waarop ook tussen de buien door fietsen niet meer lukt.

Als ik de haven van Livorno nader en de omgeving met zijn hijskranen, loodsen, containers en schepen totaal chaotisch wordt, regent het niet meer, het zeikt. Aan de lucht drijven dofgrauwe wolken in niks dan grijs, die even landinwaarts meteen tegen de eerste, lage heuvels aanstrijken. Heeft het zin om door te gaan? vraag ik me af, schuilend onder het zeil van een desolate kiosk. Ik besluit om de stad in te rijden en een kamer te zoeken. De binnenstad is, nu op het middaguur, zo goed als verlaten. Hier en daar een solitaire, meest haastige wandelaar, schuilgaand onder een paraplu. Na een paar keer vragen vind ik Corso Mazzini en het gezochte hotel, waar ik bovenop de inschrijving een T-shirt cadeau krijg. Een dun T-shirt voor zomerse dagen. Het blijft regenen tot een stuk in de namiddag.

Dan ga ik de straat op, die weer 's zondags druk en levendig is. Er is een snuisterijenmarkt, en - regen of niet - gretig ijsjeslikkende Italianen kuieren, slenteren, lanterfanten onder de arcaden. De stad heeft wel enige *grandeur*: de hoofdstraten zijn afgeboord met imposante *palazzi*, meest bankgebouwen, die ook hier blijkbaar de mooiste plekjes kunnen innemen. En er zijn geen toeristen, alleen echte inwoners kleuren de straten. De stad heeft iets ongeschondens, door en door mediterrane, al valt het bij dit weer moeilijk om je daar een beeld van te vormen.

Van Livorno naar Cécina. 80km.

's Morgens open ik vol angstige verwachting de zonneblinden: het regent nog steeds, zachtjes, een gezapige druilregen die onverstoorbaar urenlang kan aanhouden. Zucht. En nergens een spoortje licht, een schijntje van een opklaring te bespeuren. Maar ter plekke blijven wachten is zowat het laatste, dus maak ik me na het ontbijt op voor het vertrek. Ik talm zolang mogelijk in de hoop dat het droog wordt, maar tevergeefs. Dan ga ik eerst nog voor koffie op een overdekt terras waar de gasverwarming aanstaat, sla in de buurt voedsel in voor de dag, maar uiteindelijk zijn alle excuses uitgeput en moet ik de weg op en de stad uit. De straten van Livorno wateren slecht af, camions gooien fonteinen drabwater omhoog. Ik ben al blij dat ik het niet over me heen krijg.

Eenmaal de kruising met de autosnelweg naar Rome voorbij, valt het verkeer weg. Eindelijk tenminste rust, voor het eerst sinds de start te Firenze! Weinig bemoedigends evenwel valt in de verte te bespeuren: meer landinwaarts wordt de lucht almaar grauwer, en de heuvels waar ik overheen moet en die amper 350 m hoog zijn, hangen in een grijze soep. Vale Benedetta, daar gaat het heen. Dat houdt een paar honderd meter fiks klimmen in. Eenmaal over de heuvel gaat het omlaag, de landschappen golven zo Toscaans als ze hier altijd doen en even komt een vlek licht achter me aan. Een sprankel hoop begint als een dartel kind in me te huppelen. Maar snel verwaait dit fata morgana in de eindeloze wolkenluchten en weer hullen de lage heuvels zich in een blauwig waas.

Na Vale Benedetta moet ik een tweede keer ik omhoog, en als ik Castellina bereik, op 375 m hoogte, zit ik gewoon in de mist. De schaarse wagens rijden er met aangestoken lichten, als op een druilerige dag in Engeland, Noorwegen of Schotland. Na Castellina volgt een lange en tot mijn blijdschap zachte afdaling: dan worden je voeten minder nat dan wanneer je als een bolide een heuvel afsuist.

Te Riparbella ben ik toe aan een koffiepauze in de plaatselijke bar. Die zit afgeladen vol met meest oudere, dikbuikige, ruige mannen. Ze kaarten, drinken, roepen. Boeren van de streek die wellicht blij zijn met deze extra vrije dag, nu het weer hen van de velden houdt. Eentje verlaat met onvaste tred het etablissement. Ze hebben uiteraard geen belangstelling voor me, en waarom zouden ze ook: wie het zelf zoekt, moet achteraf niet zeuren.

De beste ervaring van de dag valt me 's avonds te Cécina te beurt, in Ristorante-Pizzeria Antico Ponte, een annex van het hotel. Als ik er om kwart vóór 8 binnenkom, ben ik de eerste klant, maar dan loopt de zaak in een mum van tijd gezellig vol. De eetzaal is klein genoeg om de oven en de keuken voelbaar nabij te maken en aan de zoldering draait een luie propeller, alsof het een zoele zomerdag was. Verder ben ik voor één keer niet de enige eenzaat en is het dienstertje buitengewoon goedlachs, dynamisch en onconventioneel. Maar bovenal is het eten lekker, vooral de *primo* (*spaghetti ai frutti di mare*, zo gewoon op zich), maar zelfs de *scaloppine al marsala* (een toeristenschotel eigenlijk) is met meer zorg bereid dan te verwachten viel. En dan de *amaro* die ik als toetje bestel en achteraf niet hoeft te betalen: een cadeautje van het huis. Soms ligt geluk in een klein hoekje.

Van Cécina naar San Gimignano. 71 km.

De lucht weifelt nog tussen licht en somber als ik de volgende ochtend Cécina uitrij, maar amper heb ik de relatieve drukte van het stadje achter me gelaten of, warempel, daar breekt de zon door en scheurt al snel grote gaten in de hoge ochtendmist. Op de eerste heuvel barst het zweet me uit, weg dus met die fleece. Ik diep mijn zonnebril op en mijn pet en meteen is het een schitterende Italiaanse lentedag. *Buongiorno la primavera!*

Via kleinere en rustige wegen kom ik dan op de grotere weg naar Volterra terecht. Vanaf dan wordt het drukker, al blijft het rustig genoeg om rond te kijken naar het golvende landschap, dat zich vooral in de omgeving van Volterra in al zijn Toscaanse schoonheid laat zien. De heuvels zijn uitzinnig groen met hier en daar sterke gele bloempartijen. In de zomer zijn de velden schraal geschroeid door de zon, nu pronken ze met de vitaliteit van het nieuwe seizoen.

Volterra ligt in een vlakte op een steile heuvel - het zal niet de laatste keer zijn dat ik dit fenomeen tegenkom: álle steden liggen hier op een steile heuvel. Die van Volterra is zo steil dat hij de stad in een ver verleden eeuwenlang onneembaar maakte. De weg ernaar toe klimt tegen de warme zuidflank van de heuvel op tot vlak onder de imposante voorgevel van het Rocca, een militair bastion dat nu als gevangenis voor Italië's beruchtste misdadigers fungeert. Het Rocca kijkt van heel hoog over de vlakte uit - een aantal van de gasten heeft dus een *room with a view*, vermoed ik. Daar aangekomen hou ik het evenwel voor bekeken; de stad inrijden is me te lastig, te hoog, te ver, en bovendien is er weinig tijd: aan het einde van de rit wacht San Gimignano. Het onneembare Volterra doet zijn reputatie nog steeds alle eer aan.

Naarmate ik dichterbij San Gimignano kom, neemt het toeristisch verkeer nog meer toe en zijn de groepjes wielertoeristen niet meer te tellen. Vanaf zo'n 5 km vóór de stad rij ik door een haag van parkeerterreinen voor bussen en campers, en eens binnen de muren is het voorzichtig laveren tussen de treuzelende en snuisterende mensen. San Gimignano is een topper aan de hemel van het Toscaanse toerisme. Waarom toch?

Het is de stad met de 15 torens, wat lyrische reisgidsschrijvers al eens tot vergelijkingen met het Amerikaanse Manhattan verleidt. Niet helemaal ten onrechte trouwens, want de torens die overal in de stad oprijzen, zijn inderdaad symbolen van de politieke en economische kracht van de *signori* uit de 14de eeuw, die mekaar overigens het licht in de ogen niet gunden en ook met de andere steden uit Toscane voortdurend oorlog voerden. Het zijn uitgesproken lelijke, plumpe torens, vierkant, hoekig en vlak, zonder enig ornament, het zijn torens die alleen maar hoog hoger hoogst willen zijn - de vergelijking met Manhattan is nog zo gek niet. Maar ze geven het stadje een haast mythische allure. Daar zijn toeristen dol op, zonder er overigens bij stil te staan dat de torens de symbolen zijn van de kinderachtige geldingsdrang van de oorlogszuchtige heren van San Gimignano.

De jeugdherberg ligt in de buurt van een pleintje bij de Sant-Agostinokerk, vlak bij de westelijke stadspoort, en dus een heel eind uit de buurt van het gangbare voetverkeer. Maar dit is de plek waar je de laatste zon van de dag vangt, niet in de stad, waar muren en torens de zon afschermen, maar hier, een beetje weg uit de wereld van San Gimignano. Op het pleintje groeit zowaar gras tussen de stenen; er is een oude waterput en een nieuw terrasje. Het is kwart voor zeven en tegen de muur voelt het lekker warm in de zakkende avondzon. Bij een glaasje *bianco* schrijf ik mijn dagboek bij.

Het avondmaal wordt een afknapper; hoe kan het ook anders in een toeristenvak als San Gimignano? In het restaurant staan de tafels zo dicht tegen elkaar dat je niet anders kán dan de conversatie van de burens af te luisteren. Ik voel me enigszins ongemakkelijk dat ik in mijn eentje een heel tafeltje in beslag neem. De bediening is efficiënt, de kelners werken zich op snelheid tussen de tafels door. En het eten is zo internationaal kleurloos als maar mogelijk is. Je wordt er triest van, van dit gladgestreken geldgewin, van deze botte gedrevenheid door dezelfde ijver die indertijd de torens van San Gimignano de hoogte injoeg.

Van San Gimignano naar Massa Marittima. 84km.

Bij het wakker worden zie ik door het raam van mijn jeugdherbergkamer de torens van San Gimignano in de mist. Maar de zon doet wat ze moet, en weldra, zo vanaf halfelf, breekt ze definitief door de grijsflarden die de stad een waas van romantiek verleenden. Het wordt een mooie zuiderse lentedag, met een zachte bries en koelte in de schaduw. Eenmaal onderweg vermindert ook het verkeer naarmate ik meer naar het zuiden vorder, het landschap is mooi en fietsen een plezier.

Althans tot na de middag. Want dan, in de buurt van weer zo'n Toscaans dorp bovenop een heuvel, begin ik de grillige en steile hellingen minder goed te verteren. De benen draaien vierkant. Doping dan maar in de vorm van druivensuiker. Het helpt zolang de weg wat vriendelijk wil golven, maar bij elke ruk omhoog blijft het zuchten en steunen, en wat ben ik opgelucht als ik na de lastige klim naar Castelnuovo meteen, ja direct bij de ingang van het dorp een bar aantref. Cola, alsjeblieft!

De wielertoeristen zijn vandaag minder opvallend in beeld, maar in hotel Girifalco zit een grote groep Duitstaligen, wel 20 man sterk, in fietstenuue. Hun rijwielen hangen in de daartoe met haken toegeruste garage, de mijne kan er nog net bij. Toscane, met zijn rits aan Italiaanse wielerkampioenen, trekt aspiranten aan. Het terrein is lastig, maar het zijn geen echte cols, alleen maar heuvels, hooguit een paar kilometer lang. En om je schakeltechniek bij te stellen is het alleszins perfect terrein.

Van Massa naar Marina di Grosseto. 55km.

Het fietsersleed van gisteren suggereert dat ik aan een dagje recuperatie toe ben. Daartoe leent zich uitstekend de rit naar Grosseto: dalend vanuit Massa naar de vlakke en dan zonder noemenswaardige hindernissen langs de kust. De etappe is kort bovendien, zodat er nog tijd is voor een half dagje luilekker strandliggen.

Ergens onderweg tussen Follonia en Castiglione, temidden van niks dan landelijk groen, staan meisjes langs de weg. Zwarte en donkerbruine meisjes in opzichtige witte kleren, hoertjes. Ze staan elk apart op een paar honderd meter van elkaar op plekken waar een auto in de berm kan halt houden. Net vóór ik het eerste meisje bereik, stopt een wagen bij haar, maar de onderhandelingen springen snel af - of is het de pooier op bezoek? - want de auto vertrekt meteen weer. Als ik even verder het tweede meisje in het oog krijg, draait die zich om en loopt als een hinde het struikgewas in. Zie ik er zó uit? vraag ik me af, maar dan merk ik de politiewagen die van de andere kant komt aangereden en die zij veel eerder dan ik met op dit soort gevaar toegespitste zintuigen heeft opgemerkt. Het derde en laatste meisje ziet er piepjong uit, 15 of zo. Weghoertjes dus, gedropt tussen de struiken langs de weg ten gerieve van elke passant die aan een nummertje toe is. Het kan een convenabele klant zijn, maar net zo goed een gevaarlijke maniak. Deze donkere meisjes vormen de vrouwelijke tegenhangers van het legertje zwarte mannen dat hier de stranden en kustplaatsen afschuimt met een reistas waaruit ze de meest verscheiden prullaria opdiepen en te koop aanbieden. Misschien horen ze met zijn allen in een of ander maffieus netwerk thuis. De toegang tot het paradijs Europa wordt duur betaald.

Het mooiste stuk van de route is het laatste: van Castiglione tot Marina di Grosseto gaat de weg doorheen het *Pineta del Tombolo*, een indrukwekkend bos van parasoldennen, dat parallel loopt met de kustlijn. Er voert zelfs een weliswaar erg hobbelig fietspad doorheen ten gerieve van de strandgangers. En ik stel me voor hoe heerlijk de schaduw moet zijn onder de groene luifel die de weg overspant, in de zomer, als het gloeiend warm is. Nu evenwel voelt de zeewind eerder koeltjes aan.

Maar gelukkig niet koel genoeg om van het strand weg te blijven. 's Middags is het tegen de lage duinen zachtwarm in de nochtans vaak gesluerde zon. Het ruime, nauwelijks geëxploiteerde zandstrand, dat hier publiek toegankelijk is, ligt er zo goed als verlaten bij. Een dame alleen, een ouder echtpaar, verder is er alleen de leegte. Wat later trek ik het dorp in. Ook daar valt amper een mens te bespeuren, en de bars en restaurants zijn bijna allemaal gesloten. Het seizoen moet nog beginnen.

Van Grosseto naar Castel del Piano. 73km.

Landinwaarts rijdend vanuit Marina di Grosseto raak ik pas na 25 km het verkeer enigszins kwijt. Kan ook niet anders, want Grosseto is een behoorlijk grote stad, en bovendien is het terrein vlak. In een vlakke wordt veel verspreid gebouwd en komt ook industrie veel voor. Dat geeft druk verkeer, ook op de

secundaire wegen, die smal zijn en haast nooit een schouder hebben. Het is er ronduit gevaarlijk fietsen. Een ordinaire vrachtwagen neemt de ganse breedte van een rijvak in beslag. Als dan ook nog een tegenligger opduikt, raak je als fietser in de verdrukking. Dan kan alleen de berm nog een vluchtweg bieden, als die tenminste niet door een vangrail is afgeschermd. Nu zijn de Italiaanse chauffeurs meestal wel attent voor fietsers, maar het is toch een angstig gevoel dat de eerste de beste wat slaperige of even niet attente trucker je langs achter kan opscheppen en platwalsen.

Gelukkig wordt het in de heuvels meer landinwaarts snel rustig. Zodra ik de secundaire N322 verlaat, kom ik nog amper een wagen tegen. Gelijk keren ook de landschappen terug, fotografisch wordt het de interessantste dag tot hiertoe, het licht is buitengewoon helder. Het wordt, na een onplezierig begin, dus toch nog een mooie fietsdag.

Van op zeeniveau moet ik naar het laaggebergte rondom de Monte Amiata, een tot 1738 m reikende kale heuvel, die veruit het hoogste punt in de wijde omgeving is. Ik kies voor de route die via Cinigiano naar Monticello klimt en dan op en af golvend via Arcidosso naar Castel del Piano gaat. Het stadje ligt op 637 m hoogte. En blijkbaar heeft de halve rustdag aan het strand van gisteren me wat aangesterkt, want ik verteer het klimwerk goed.

's Avonds met gezonde appetijt het campingrestaurant in. Met zijn neonverlichting niet écht *the place to be*, een kantine eerder dan een restaurant, maar gelukkig zonder muziek uit de muur, zodat het gedempte geroezemoes van de klanten de enige akoestische achtergrond is. Zo krijgt de kantine iets van een kloosterrefter. Eerst ben ik alleen, maar dan komen nog andere campinggasten binnen. Drie stellen natuurlijk, ik blijf de enige eenzaat. Het eerste koppel is een ouder Amerikaans paar dat zo uit een sekte weggelopen lijkt. Zowel de man als de vrouw hebben lang grijs haar, ongeveer 50 en puur natuur, en ze dragen dezelfde outfit met grijze trainingsbloes. Tijdens de maaltijd wordt niet gepraat, als om het ceremonieel een gewijd karakter te verlenen, maar vóór en na voeren ze een geanimeerd gesprek. Aardige mensen, zonder twijfel. Dan komt een vermoedelijk lesbisch stel binnen, veertigers, Engelsen, de ene met scherpe gelaatstreken, blond, ascetisch, de andere donker en met een rond gezicht, aardser, een mildere figuur. Maar nog vóór het eten schuift de blonde lang niet ascetisch naar de hoek van de tafel toe, dicht bij de partner, voor meer intimiteit en diepe blikken. Aardige mensen, zeker. En tenslotte een Duits koppel, hij gezet met intellectueel brilletje, zij jonger met vosros haar en met niks dan rondingen over het hele lijf. Prachtige mensen. En wat ze allemaal gemeen hebben: ze gaan zonder uitzondering in elkaar op, zijn sterk met mekaar begaan, met lange woorden en intense blikken. Hun wereld eindigt bij de grens van hun gemeenschappelijkheid. De buitenwereld dringt niet tot hen door.

Van Castel del Piano naar Orvieto. 95km.

Zuidwaarts fietsend laat ik de streek van de Monte Amiata achter me en speur op de kaart naar wat de minst geaccidenteerde weg lijkt. Het helpt niet, want al spreekt de kaart van geen hindernissen, ze zijn er wél. De hellingen zijn zo steil dat ik naar de kleinste versnellingen moet. Steeds opnieuw gaat de weg driftig omhoog; als een slak tegen 6 per uur kruip ik naar boven, en tijdens de snelle afdalingen heb ik amper de tijd om de rug te rechten of er dient zich een nieuwe helling aan. De streek is dicht begroeid, zodat er maar weinig uitzichten zijn. Ik passeer toeristische plaatsjes als Santa Fiora en Castell' Azarra. Even verder, in de buurt van Sorano, kom ik in een gebied met spectaculaire kloven; de dorpen liggen er adembenemend tegen de haast loodrechte wanden opgebouwd; ook hier is het lastig fietsen, maar het landschap maakt meer indruk.

Na Grotte di Castro fiets ik op amper een boogscheut boven de noordelijke oever van het Lago di Bolsena door. Geleidelijk wordt het terrein nu vloeiender en na een tijd zelfs min of meer vlak. De laatste 15 kilometer, tot aan de voet van Orvieto, vormen zelfs één lange afdaling. Orvieto ligt heel spectaculair op een heuvel natuurlijk, en is van ver te zien. De laatste klim naar de stad lijkt steiler dan hij aanvoelt. Gezwind trap ik naar boven en het centrum in.

Ondertussen is het met al dat grillig klimwerk wel erg laat geworden, vijf uur reeds. Aankomen op de *piazza* te Orvieto is een groots moment: je duikt op uit de donkere straten van de oude stad, en dan rij je pardoes tegen de dom op; de kleuren van de gevelversiering lichten als een visioen op in de zon, licht en kleur op het einde van een donkere trechter. De zon schijnt nog amper boven de daken uit. Er is maar

weinig tijd om nog even vol bewondering omheen de dom te draaien en dan neer te strijken op het nabijge terras. Het is ondertussen avondlijk fris geworden.

Van Orvieto naar Spoleto. 102km.

Orvieto ligt er nog verlaten bij als ik om kwart voor negen - een lange rit staat vóór de boeg - de weg op ga. Ik neem de 79b naar Todi en niet de nieuwere weg, die wat lager loopt, omwille van de mooie vergezichten die de route biedt op de flanken van de Monte Preglia. De eerste 15 km word ik van achter door steeds nieuwe groepen weekendmotards voorbijgeflitst. Dat duurt tot in het piepkleine Colonetta, waar het gemotoriseerde volkje samentroept voor het echte avontuur naar de Monte Preglia zelf. Vanaf dan ben ik helemaal alleen. Het asfalt is weer eens prima, de weg slingert prettig en klimt en daalt gezellig, de hemel is zacht blauw zonder één wolkje. Na de klim blijft de weg boven op de flanken van de berg nog een heel eind verder slingeren vooraleer naar Todi af te dalen. Alleen de door de reisgids beloofde grootse vergezichten zijn niet op de afspraak, maar het fietsplezier is intens.

Na een middagpiza op een pleintje in het op een steile heuvel gelegen Todi is het halfdrie geworden. Halfdrie, en nog een heel eind te gaan! Dat wordt dus doorwerken, en gelukkig is het terrein, op een lange klim na Acquasparta na, licht te fietsen, maar toch is het 6 uur als ik, na nog een laatste, enerverende zoektocht in het drukke verkeer van Spoleto, op de camping, die buiten de stad op een heuvel ligt, aankom. Te laat weeral voor een intens bezoek aan de stad. Ik besluit met spijt van de nood een deugd te maken en niet meer naar de stad te gaan maar in het campingrestaurant te eten, en Spoleto de volgende ochtend met een bezoek te vereren.

Maar het zint me niet. De dagafstanden zijn soms te zwaar voor cultureel beladen landstreken als Toscane en Umbrië. Wie in een interessante stad aankomt, moet ten laatste om 4 à 5 uur klaarstaan, opgekleed en badend in een waas van frisse geuren, zodat er ruim de tijd is voor een bezoek of voor gemoedelijk lanterfantien en op terrasjes hangen. Zo lijk ik wel een barbaar die alleen in kilometervreten is geïnteresseerd!

Van Spoleto naar Castelluccio. 78km.

Tijdens dat stadsbezoek ervaar ik aan den lijve wat ik eigenlijk al wist: met een bepakte fiets een stad doorkruisen ondernemen is zo goed als zinloos en af en toe zelfs belachelijk. Bijvoorbeeld als je met zo'n zwaar vehikel trappen op en af moet zeulen. Het wordt dus een zinloos blitzbezoekje aan Spoleto, net genoeg om aan te voelen dat deze stad inderdaad meer zijn eigen gang gaat, minder op het toerisme drijft dan andere steden.

Dan begin ik aan de koninginnerit van deze reis. Mijn doel is het *parco naturale* van de Monti Sibillini, een gebergte dat de grens vormt tussen Umbrië en de Marche. Het gebied heet de Valnerina en heet erg verlaten te zijn. Het wordt een heuse bergetappe met maar liefst 1600 klimmeters.

Eerst moet ik over een bultje van 300 m ten oosten van Spoleto. Het is prachtig weer, er is weinig verkeer, het klimwerk gaat vlot. Dan val ik op een wat drukkere secundaire weg, die stroomopwaarts gaat langs de Nera; hier kan ik een gezwind tempo ontwikkelen en toch al flink wat hoogte winnen. Ook na de daaropvolgende afslag naar Nórcia, de hoofdplaats van de Valnerina, blijft het vlot fietsen; de oude route is gemoderniseerd, en voor één keer ben ik daar blij mee, want ze is nu toegerust met een aantal korte en langere tunnels, die heel wat 'onnodig' klimwerk wegwerken. Mooi meegenomen, en dus maar niet zeuren over de betrekkelijke verkeersdrukke.

Te Nórcia gaat de weg de vallei uit en moet daarvoor 1000 m omhoog, naar de rand van de *Grande Piano*, de hoogvlakte waarop het eindpunt van de dag, Castelluccio, ligt. Alle verkeer valt nu weg. Het is ondertussen lekker warm geworden en de helling is mooi genivelleerd. Tegen 7 à 8 per uur gaat het zonder zwaar gehijg of pijn naar boven. Hoelang duurt het dan om 19 km te overbruggen? Twee en een half uur. Reken nog een vol half uur voor rust-, drink- en fotostops en je bent 3 uur zoet. Ja, dit is een echte bergrit. Er vallen regelmatig kleine gaten in het randgeboomte, zodat ik de vallei steeds dieper onder me zie wegzinken en het panorama steeds weidser wordt.

Tenslotte kom ik bij de afslag die naar Castelluccio leidt. Nu gaat het steiler omhoog, de kleinste versnellingen worden allemaal opgebruikt, maar als ik de laatste 100 klimmeters heb afgewerkt en 'boven' kom (op 1521 m) word ik met stomheid geslagen en door een diepe emotie bevangen: in de diepte vóór me ligt de *Piano Grande*, een smetteloos groen, biljartvlak hoogplateau, dat langs alle zijden door ruig gebergte wordt ingesloten. Op de hoogste flanken ligt in de geulen nog wat late voorjaars sneeuw. In de hele vallei staat niet één boom. In de verte ligt, op een heuvel, het boerendorp Castelluccio. Het is een grandioos gezicht. Ik trek warme kleren aan tegen de kille wind, die hier over de rand waait, en blijf lange tijd sprakeloos om me heen kijken.

Na een korte afdaling bevind ik me in de vlakte. De weg volgt eerst de rand van de vallei om na een paar kilometer naar rechts af te buigen en dwars doorheen de *Grande Piano* te gaan, naar Castelluccio. Ik rij met opzet traag nu, om dit intense moment te laten duren. Diep onder de indruk vorder ik langzaam temidden van dit grootse decor. In het gras tsjirpen krekels. De zon wandelt door de vlakte en tovert kleuren, die ze dan weer uitdooft. Alleen Castelluccio blijft de ganse tijd in de grauwe schaduw van een wolk, die hardnekkig op dezelfde plaats blijft hangen. Tenslotte klim ik naar het dorp.

Na de installatie in het hotel en het toilet is het op deze hoogte werkelijk te koud om nog buiten rond te hangen. Maar je proeft het meteen: in dit dorp met zijn wat haveloze huizen en waar de tractoren door de straten tuffen, hangt nog de sfeer van het harde leven van herders en kleine boeren, van ruige winden, van gure winters en korte, felle zomers. Dit is een heel ander Italië dan dat van de folders.

Er is maar weinig volk in het hotel: behalve ikzelf is er nog slechts één Nederlands stel. In de eetzaal 's avonds kunnen we moeilijk anders dan met elkaar in gesprek gaan. De overwinning van Berlusconi's rechtse alliantie in de Italiaanse verkiezingen is daartoe een goede aanleiding. De Nederlanders zijn wandelaars, die hier het tweede jaar op rij terugkomen voor de ongerepte natuur. We voeren een lang en levendig gesprek.

Van Castelluccio naar Spello. 95km.

Castelluccio ligt niet op de rand van de vlakte, zoals ik eerst dacht, maar op een heuvelrug die de vlakte doormidden snijdt. De volgende ochtend, onder een bewolkte hemel, daal ik dus eerst af naar het meer noordelijke deel van de *piano*, doorkruis ook dat deel van de vallei en klim dan tegen de verste wand weer omhoog. Nog een laatste blik op deze unieke plek, en dan gaat het, veel te snel dalend, naar Visso. Tijdens de kleine koffiepauze op het dorpsplein, waar kleine groepjes mannen met elkaar staan te praten, heb ik het gevoel opnieuw in de 'gewone' wereld aangekomen te zijn.

Te Visso val ik op een secundaire weg, die in een wijde bocht omheen de Monte Cavallo loopt. De weg is niet overdreven druk, maar te smal om er veilig te zijn. Regelmatig denderen enorme trucks voorbij. Ik heb ogen op mijn rug, en één keer, inderdaad, moet ik brusk de berm in voor twee vrachtwagens die mekaar op mijn hoogte kruisen. *A narrow escape!* Als ik bij km 45 naar het westen afbuig, gaat de wind, die de laatste dagen altijd zacht en meegaand is geweest, ook nog tegen zitten. In het dal van de Chienti en op de *Piano di Colfiorito*, een kleine, bebouwde vlakte, gaat hij hard en rukkerig tekeer. Hola jongen, ik ben er ook nog, lijkt hij te zeggen, was je me vergeten? Met het angstaanjagende vrachtverkeer in de rug, voel ik me vanaf dan nog meer bedreigd. Ik durf amper nog links of rechts te kijken uit angst ongewild van de witte randstreep af te wijken en door een camion te worden platgewalst.

Het kleine Spello, andermaal op een heuvel gebouwd, mist de charme van een centraal plein. Bovendien lijkt de hele stad wel in de steigers te staan. Ik bekijk de beroemde fresco's van Pinturicchio in de dom (erg mooi), mat me nog af op zoek naar een pleintje met wat avondzon, maar tevergeefs.

Van Spello naar Magione. 65km.

Het ontbijt in het hotel is inbegrepen, maar *italianissimo*: een cappuccino en één soortement suikerkoek. Halverwege de voormiddag zal ik een tweede ontbijt moeten inlassen, want op zo weinig calorieën rij je niet ver.

Het is vriendelijk en erg zonnig weer, en de eerste 15 km, door de vlakte ten westen van Spello, hebben

iets van een idylle, zo vredig, stil en rustig, zo pastoraal is het platteland.

Maar dat duurt niet lang. Weldra raak ik binnen de invloedssfeer van Perugia, Umbrië's belangrijkste stad, en maakt de idylle plaats voor de gebruikelijke razernij van de wereld. De streek is dichtbevolkt en behoorlijk geïndustrialiseerd, de gehuchten, op de kaart vaak niet eens vermeld, rijen zich aaneen, de dorpen zijn verstedst. Ik rij in een wijde boog zuidwaarts onder Perugia door, maar overal jaagt het verkeer, *full of sound and fury*, al volg ik dan ook de kleine tertiaire wegen. Het duurt 35 km lang, tot ik ergens ten westen van Perugia de één of andere afslag neem naar Magione, een stadje bij het Trasimeense meer.

Het *Lago Trasimeno* is een oud kratermeer. Magione ligt niet bij het water, maar tegen de steile flanken aan de buitenzijde van de kraterwand. Eerst dus nog die kleine hindernis over en dan daal ik af naar het plaatsje Torricella, bij de oever. Het is twee uur als ik aankom, ik pik er willekeurig een camping uit, een kleintje waar amper een tiental caravans staan, vestig me, doe wasje en plasje, neem een koffie op het terras, ga liggen zonnen op de grasweide bij het water.

De camping heet 'Eden', en dat is nog niet eens zo'n slecht gekozen naam. Het is een klein familiebedrijf, gedreven door een koppel oudere mensen. Een klein terrein, helemaal onder de dennen, met eenvoudig, maar perfect sanitair. Geen discotheek, geen zwemdok, geen aangelegd strand, de oevers van het *lago* zijn moerassig en ook nog met riet begroeid. Kortom, er is niets dat lawaaierige kinderen, seksbeluste tieners en vertiergretige volwassenen kan aantrekken. Onder de bomen waait een zacht windje, het befaamde briesje uit oude Latijnse oden. In de omgeving staan vele lindebomen, waar de wind het pluis van meevoert. Het dwarrelt neer op het gras, vormt er een zachter dan donzig tapijt. Op momenten dat de bries wat sterker waait, lijkt het of het sneeuwt, dikke vlokken pluizige sneeuw dwarrelen door de lucht. Er vliegen eenden boven het water, er kwaken kikkers in het riet. Is dit een stukje van het verloren paradijs?

Van Magione naar Pienza. 75km.

Ik rond de zuidoever van het *Lago*. Dat is niet direct een grootse ervaring. De lage oevers bieden weinig spectaculairs, zijn in handen van de plaatselijke boeren, van horecazaken en privé personen; de weg blijft meestal een flink eind van het water vandaan. Maar het is rustig fietsen op het vlakke parcours, de zon schijnt zachtwarm in de ochtend, het pluis van de linden waait over de weg. Te Castiglione, op de westelijke oever, houd ik nog een koffiepauze bij het water, en dan gaat het richting west.

Amper ben ik weer op Toscaans terrein, of de wagens zijn er weer, en, anders dan in Umbrië zijn de buitenlanders sterk in aantal, de Duitsers, Engelsen, Amerikanen. Gelukkig gaat toeristisch verkeer trager en minder overrompelend dan industrieel vervoer.

Als ik na een lastige klim in de warmte van de middag - het is de warmste dag tot hiertoe - de muren van Montepulciano bereik, wil ik ook nog doorstoten tot het centrum van deze drukbezochte stad. Toeristen kijken hun ogen uit hun kop als ze me met de kleinste versnelling de steile hoofdstraat zien opfietsen, tot op de *Piazza Grande*, het hoogste punt, waar ook de dom staat. Die ziet er beslist onaantrekkelijk uit met zijn pokdalige façade van ordinaire baksteen - ik lees in de gids dat de voorgevel niet is afgeraakt. Dat is hoogst uitzonderlijk voor dit deel van Italië, want anders dan bij ons in Vlaanderen, waar nauwelijks een enkele grotere kerk helemaal is afgewerkt - altijd ontbreekt wel één van beide torens, of ontbreekt de toren helemaal, of is de lange beuk véél korter uitgevallen dan bedoeld was - anders dan bij ons dus, zijn hier in Italië de gebouwen meestal wel degelijk af. Op dat vlak hadden Italianen blijkbaar een meer realistische kijk op hun projecten, en een beter sluitende begroting.

Maar hoe lelijk deze voorgevel ook, in zijn aanschijn drink ik de duurste cola van mijn leven: 8000 IL of 165 BF. Toegegeven: het is een groot glas en ik zit op het enige terras van het plein, en er is een flinke instroom van toeristen allerhande, maar moet dat woekergewin verklaren?

Slechts weinig bezoekers stoten door tot dit marktplein, wat jammer is, want behalve door de pokdalige dom wordt het omzoomd door niets dan statige *palazzi*. Naast me op het terras zit een jong stel *mountainbikers*, die het platst denkbare Amerikaans spreken, en er lopen enkele knettergekke

Japanners rond die een heel wagentje foto- en filmapparatuur achter zich aan zeulen, gekleed met wijde hoeden, zwierende mantels en witte handschoenen. Als in een film van Fellini.

Ook te velde komen toeristen veelvuldig in beeld. Overal langs de weg, op plaatsen waar je een uitzicht hebt over het schitterende Toscaanse landschap, stoppen wagens, waaruit mensen met stramme benen tevoorschijn komen, die even om zich heen kijken, snel een kiekje maken en dan weer wegsjezen. En dan de fietstoeristen! Ik kruis verschillende stellen bagagefietsers, lotgenoten dus, en de *racers* zijn niet te tellen. Touroperators rijden rond met aanhangwagens vol *mountainbikes*, en in het hotel te Pienza logeert andermaal een groep Zwitserse wielertoeristen.

Pienza is een aardig, klein stadje, knus ingesloten binnen zijn muren, met de traditionele statige *palazzi*, met veel planten en bloemen aan de gevels en grootse vergezichten op de vallei beneden. En verkeersvrij, oef. Maar het is natuurlijk ook een erg toeristisch stadje. Net als in andere Toscaanse *highlights* verdringen horden bezoekers en schoolkinderen elkaar. En de middenstand grijpt zijn kans: de souvenir- en delicatessenwinkels en *enoteca's* zijn niet te tellen. Dat was in andere Toscaanse steden ook al zo. Daardoor lijken die ook op elkaar. Toscane is in zijn geheel één reusachtig *centro storico* geworden, waar blijkbaar de hele wereld naartoe wil. Ik krijg het er stilaan wat moeilijk mee.

De prijzen zijn navenant. In Ristorante del Falco, dat ook kamers verhuurt, betaal ik niet minder dan 100000 IL (2000 BF) voor een *singola*, de hoogste prijs voor een kamer tot hiertoe. Een klein glaasje *Brunello di Montalcino* - niet de eerste de beste wijn, toegegeven - kost in een bar 10000 IL (200 BF), maar zelfs een glas ordinaire landwijn kost er het driedubbele van elders. Het benadert zelfs de smakeloos dure prijzen die men in Vlaamse cafés voor een glas zurige wijn durft aanrekenen.

Van Pienza naar Siena. 82km.

De vóórlaatste dag wordt één van de mooiste. Niet alleen is het ondanks wat uitwaaiende hoge bewolking een schitterende voorzomerdag, bovendien trekt het Toscaanse land alle registers open om de nare ervaringen van de voorbije dagen (het verkeer, het toerisme) uit te vlakken. Van Pienza tot Siena rij ik van de ene prentkaart de andere in, zodat ik meer naast mijn fiets sta (om te fotograferen) dan dat ik in het zadel zit. Soms moet ik om de paar honderd meter telkens opnieuw halt houden voor een nieuw vergezicht, een ander standpunt. En al lopen er overal wel storende elektriciteitsdraden door het beeld, de harmonie van dit Toscaanse landschap blijft overweldigend.

En merkwaardig genoeg is het deze zaterdag overal rustig; geen verkeer, geen gedaas. Liggen de toeristen nog te bed? De kleinere tertiaire wegen, zoals naar Montalcino en Monte Oliveto, zijn 's ochtends als van vóór de auto verlaten, en ook na de middag kent de sublieme *strada delle Crete*, tussen Asciano en Siena, amper verkeer.

Maar geen cultuur vandaag. Montalcino is weer zo'n aardig heuveltopstadje, maar ik rij onder de muren door dit keer; de machistische behoefte om tot de toren van de dom door te stoten heeft geen vat op me, de aanloop tot halverwege volstaat. Even verder is er Monte Oliveto Maggiore, het naar verluidt mooiste klooster van Toscane. Het ligt schitterend in een bergachtige omgeving van *balze* (afkalvende heuvels), olijfgaarden en bossen, maar wat moet ik met mijn fiets en bagage als ik het klooster bezoek? En hoe onpassend gekleed ben ik wel niet, met blote armen tot de oksels en dan die idiote fietsbroek! Maar vanavond, te Siena, krijg ik mijn kans. Ik wil een kamer in de stad, in de *Casa del Pellegrino*, zodat Siena's heerlijkheden nadien binnen wandelbereik liggen.

Maar als ik, tijdig te Siena aangekomen, na enige omzwervingen door de druk belopen straten bij het pelgrimslogies aankom: *scusi, signore*, de laatste kamer is net van de hand gegaan. Ik zeg de gerant niet wat ik denk: dat ik tenminste een échte *pellegrino* ben, onderweg op Gods planeet, in aanbidding voor de wonderen van Zijn schepping, terwijl al die anderen die, verleid door het gunstige tarief hier soms wekenlang van tevoren een kamer hebben geboekt, ... Nee, ik zeg het maar niet (in welke taal trouwens, want zo ver reikt mijn Italiaans niet) en stuur op kompas noordwaarts naar de camping. Het is 6 uur als ik er binnenva, andermaal te laat voor een bezoek aan de stad. Nee, geen cultuur vandaag. Met spijt in het hart beperk ik mij tot het voldoen van de primaire behoeften.

Van Siena naar Firenze. 80km.

Het traject van de laatste dag volgt de zgn. *Chiantigiana*, de route van de Chianti. Het is naar verluidt een streek waar nogal wat vermogende buitenlanders ingeweken zijn, wat voor een fikse financiële opwaardering heeft gezorgd. Zou het kunnen dat dat aan de auto's op de weg te merken valt? Mij passeren merkwaardig veel sportwagens en berlines in allerlei royale maten en *flashy* kleuren. De weg is afgeboord met wegwijzers naar nabijgelegen *villa's* (wijnboerderijen), waar je ook logeren kan, en er zijn talloze verwijzingen naar *osteria's* (eethuizen) te velde. Alles voor de meer gegoeden.

Het landschap is heel anders dan gisteren: in plaats van golvende open velden zijn er steile heuvels met boom- en wijngaarden. Hier komt dus de Chianti vandaan, en zo te zien doen de wijnboeren het niet slecht. Er zijn zelfs heuse wijnkasteeltjes, compleet met Toscaans torentje.

Het landschap is best aardig, maar toch wordt het geen fijne fietsdag. Er is - daar gaan we weer - veel verkeer, weekendverkeer, alleen de angstaanjagende vrachtwagens zijn er niet bij. Maar het is toch te druk, vooral de eerste 10 km na Siena en ook de laatste 30 vóór Firenze, samen goed voor de helft van de afstand. En dan is er ook de wind: een sterke noordenwind, die de ganse dag op de kop waait en de zo al steile hellingen nog lastiger maakt en de afdalingen onveilig.

Te Firenze eindigt dit verhaal van een fietstocht door Toscane en Umbrië in de lente. Positief waren de tien mooie lentedagen, die het onvergelijkbare Toscaanse landschap nog meer allure gaven, de ruige schoonheid van de Monti Sibillini, die voor de absolute topervaring zorgden, en de prachtige steden in zover ze niet te druk bezocht waren. Maar het massa-toerisme was maar zelden ver weg, onderdak en maaltijden waren naar verhouding duur en het was dikwijls hinderlijk druk op de wegen. De eindindruk blijft positief, maar is niet onverdeeld.

TOSCANE EN UMBRIE INFO

Periode

Van 5 tot 19 mei 2001.

Heen en terug

Fietsbus van
Cycletours. Opstap-
plaats te Born
(Nederlands Limburg).

Traject

Firenze → Pisa 95km
→ Livorno 34km (regen)
→ Cécina 80km
→ San Gimignano 71km
→ Massa Marittima 84km
→ Marina di Grosseto
55km / halve rustdag
→ Castel del Piano
73km
→ Orvieto 95km
→ Spoleto 102km
→ Nórchia (Castelluc-
cio) 78km
→ Spello 95km
→ Magione (Torricella)
65km / halve rustdag
→ Pienza 75km
→ Siena 82km
→ Firenze 80km

Afstand

Totaal: 1206 km.
Gemiddelde dagafstand:
80 km.

Logies

Pisa: Camping Torre
Pendente
Livorno: Hotel Marina
Cécina: Hotel Il Ponte
San Gimignano:
jeugdherberg
Massa: Hotel Girifalco

Grosseto: Camping Ros-
marina
Castel del Piano: Camp-
ing Amiata
Orvieto: Hotel Posta
Spoleto: Camping Monte-
luco
Castelluccio: Hotel
Sybilla
Spello: Hotel del Prato
Paolucci Magione: Camp-
ing Eden
Pienza: kamer in
Ristorante del Falco
Siena: Camping
Colleverde

Prijs

Transfer: f 480 = 8880
BF.
Gemiddelde
dagkostprijs: 1840 BF =
€ 45,6 voor één
persoon.